

MTÜ Hoiaeme Loodust

Teie 13.07.2023

Meie digitaallkirja kuupäev nr
1-7/2023/4425

Vastus pöördumisele

Austatud härra Mati Sepp

Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK) kui riigitulundusasutuse tegevuse eesmärk on riigimetsade jätkusuutlik majandamine, keskkonna ja loodusväärtuste hoidmine ja mitmekülgsete liikumisvõimaluste pakkumine Eestimaa elanikele.

RMK nõukogu planeerib strateegilisel tasandil RMK tegevust, korraldab RMK juhtimist ja teostab järelevalvet RMK juhatuse tegevuse üle. RMK nõukogu arvates on vajalik, et RMK tuleks Eestimaa elanikele lähemale ja oleks oma tegevuses varasemast avatum ja läbipaistvam.

Tulenevalt neist soovidest valisime eelmisel aastal RMK uueks juhatuse esimeheks end tippjuhina tõestanud Mikk Marrani. Selle aasta mais kinnitas RMK nõukogu juhatuse esimehe ettepanekul RMK juhatuse liikmeks Erko Soolmanni, kel on hea metsamajandamise kogemus erasektorist. Lisaks jätkab RMK juhatuses Kristjan Tõnisson, kes seisab hea looduskaitse ja looduskasutuse teemade eest. RMK juhtide meeskonnaga on viimase üheksa kuu jooksul liitunud veel mitu oma valdkonna tipptegijat. Nõukoguna oleme saanud regulaarselt ülevaateid RMK arengutest ja näeme, et RMK liigub õiges suunas.

RMK juhatuse on välja töötamas RMK uut arengukava, mille raames on toimunud kohtumised ka Eesti Keskkonnaühenduste Koja ja kohalike omavalitsuste liitudega. RMK uues arengukavas sätestatakse konkreetsed eesmärgid jätkusuutliku metsamajandamise elluviimiseks, sh metsade elurikkuse hoidmiseks, majandusmetsade tootlikkuse ja kvaliteedi säilitamiseks ja ka metsade sotsiaalsete funktsioonide tagamiseks. RMK nõukogu soov on kinnitada uus strateegia käesoleva aasta jooksul.

Mis puudutab teie tähelepanekuid kuuse-kooreüraski kahjustuste levimise, siis reaalsus on see, et kuuse-kooreürask levib Eestis sõltumata maaomandist, ohustades eelkõige kuivemate kasvukohtade kuusikuid. Kuuse-kooreüraski ulatuslik levik on põhjustatud üraseks soodsatest ilmaoludest kevad-suvisel perioodil. Üraseks haude arengut soodustab soe ja kuiv ilm, mistõttu üraseks paljunemine on olnud varasemast intensiivsem. Viimasel paarikümnel aastal on kuuse-kooreüraskil tulenevalt pikemast soojast perioodist olnud võimalik teha kaks või enam lendlust, mis on üraseksite arvukust veelgi enam tõstnud.

RMK hinnangul on kuuse-kooreüraski poolt kahjustatud kuusikute pindala riigimetsas suurusjärgus 4100 hektarit. Kooreürask kahjustab kiirelt kuusepalgi kvaliteeti ja suurema majandusliku kahju vältimiseks taotles RMK kliimaministrilt kuusikute uuendusraie mahu erakorralist suurendamist ka sel aastal. Üraskirüüstega kaasneb kuusepuidu kvaliteedi langus, mis väljendub otseselt raiutava sortimendi müügihinnas. Üraskikahjustuste raiumisega vähendab RMK majanduslikku kahju riigile, sest raiumata jätmisel on üraskikoldest võimalik hiljem saada vaid madalakvaliteedilist ja väheväärtuslikku puitu. Oleks vastutustundetu lasta raisku korralik kuusepalk, mille kasvatamisega riigi majandusmetsas on RMK tegelenud aastakümneid ja millest saab toota pika kasutuseaga kestvustooteid.

Paralleelselt jätkab RMK kuuse-kooreüraski seiret koostöös Keskkonnaagentuuriga ja ka tõrjetöid, et kahjustuste intensiivsust vähendada. Kesk-Euroopa kogemus näitab, et üraskikahjustusi vältida ei ole võimalik, kuid RMK püüab üraskite tõrje ning kahjustatud kuusikute raiega vältida epideemilist üraskirüüstet, mis võiks kahjustada või hävitada olulise osa Eestimaa kuivematel kasvukohtadel kasvavatest kuusikutest. Kesk-Euroopas aset leidnud kuuse-kooreüraski kahjustuse stsenaariumi kordumine Eestis lööks paigast ära nõudluse-pakkumise tasakaalu piirkondlikul puiduturul, sest epideemilise kahjustuse likvideerimisel tuleks turule tavatult suures koguses kuusepuitu. Turg ei suudaks sellist kuusepuidu kogust vastu võtta ja selline olukord põhjustaks metsaomanikele ja ka riigile väga suurt majanduslikku kahju.

Juhin ka tähelepanu, et RMK teeb koostööd Eesti Maaülikooli teadlastega ning rakendab parimat olemasolevat teadmist, et üraskikahjustusi ohjata ja vältida riigile kahju tekkimist. Uue metsapõlve rajamisel on RMK võtnud eesmärgiks senisest enam rajada segametsasid, mis on kahjuritele vastupidavamad.

Mis puudutab metsade kuivendamist, siis RMK ei raja uusi kuivendussüsteeme, vaid rekonstrueerib vanad ja amortiseerunud süsteemid, mille mõju loodusele on välja kujunenud pika aja jooksul. Möödunud viiel aastal on RMK iga-aastaselt rekonstrueerinud ja uuendanud kuivendussüsteeme keskmiselt 19 500 hektaril ja metsateid 290 kilomeetril. Kuivendussüsteemide rekonstrueerimise eesmärk on säilitada kuivendamise tulemusel saavutatud soodsamaid kasvutingimusi liigniisketes metsades, sest Eestis ületavad sademed jätkuvalt aurumise, samuti tagada juurdepääs metsadele nii metsamajanduslikeks töödeks kui ka hädaolukorras.

Metsateede ehitamise ja rekonstrueerimise eesmärk on tagada metsadele juurdepääs muutuva kliima tingimustes ning seista hea selle eest, et riigimetsast varutud puit jõuab klientideni. Lisaväärtusena võimaldavad metsateed Eesti inimestel riigimetsa külastada, matkata ning metsasaadusi korjata.

Metsaparanduse keskkonnamõju teemaga on RMK tegelenud juba 15 aastat. Keskkonnamõju analüüsimisel ja leevendamisel on RMK lähtunud 2008. aastal keskkonnaühendustega kokku lepitud põhimõtetest. Kõik RMK metsaparanduse rekonstrueerimisprojektid läbivad keskkonnamõju analüüsi ja olulise mõjuga tegevuste puhul kavandatakse ja rakendatakse leevendavad meetmed. 15 aastaga on saadud uusi teadmisi ning nende valguses on Keskkonnaamet tellinud Tartu Ülikoolilt juhise maaparanduse keskkonnamõju hindamise ja leevendavate meetmete kohta, mille kohta RMK on andnud oma sisendi ning väljendanud soovi ja valmisolekut selle juhendi testimises osaleda. Lisaks on RMK koostamas metsaparandusobjektide süsinikukalkulaatorit, mis peab välja tooma, milline on konkreetse tööobjekti kliimamõju. Alates käesolevast aastast on RMK tellinud Natura alade läheduses paiknevate metsaparandussüsteemide rekonstrueerimisprojektidele Natura eelhinnangu, et välistada negatiivne mõju Natura väärtustele.

Nõukogu nimel kinnitan, et RMK on jätkuvalt avatud edasisteks aruteludeks kõikide huvitatud osapooltega ja ikka selleks, et riigimets oleks veelgi paremini hoitud ja majandatud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Randel Länts
RMK nõukogu esimees